

**VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE VOOR HET HOGER ONDERWIJS EN HET UNIVERSITAIR
ZIEKENHUIS GENT**

Brussel, 28/11/2025

**PROTOCOL NR. 149 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE GEVOERD
WERDEN IN DE VERGADERINGEN VAN HET VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE VOOR HET
HOGER ONDERWIJS EN HET UNIVERSITAIR ZIEKENHUIS GENT OP 18/11/2025**

over

het voorontwerp van decreet tot wijziging van meerdere decreten over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs, de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

1. mevr. Zuhail DEMIR, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk, voorzitter
2. dhr. Matthias DIEPENDAELE, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management – lid;
3. dhr. Ben WEYTS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn – lid;
4. mevr. Melissa DEPRAETERE, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd – lid,
5. mevr. Hilde CREVITS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij, lid

en de afvaardiging van de representatieve vakorganisaties, te weten:

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten (de Christelijke Onderwijscentrale COC en ACV-openbare diensten), vertegenwoordigd door:

Dhr. Joeri MEYNEN, nationaal secretaris COC
Mevr. Ilse REMY, coördinator ACV-openbare diensten

- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door:

Dhr. Wauter LEENKNECHT, secretaris-onderhandelaar VSOA-onderwijs

hebben een akkoord bereikt over het hierbij gevoegde voorontwerp van decreet tot wijziging van meerdere decreten over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs, de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

FCSOD geeft een protocol van akkoord bij het voorontwerp van decreet tot wijziging van meerdere decreten over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs, de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, voor wat de artikels omtrent de studietoelagen in het hoger onderwijs betreft.

FCSOD waardeert de inspanning van de voorzitter om de uitnodiging met de stukken tijdig te bezorgen aan alle partners van het sociaal overleg.

Door een maximumleeftijd voor de studietoelagen in te stellen op de leeftijd van 30 jaar en de opname van studiepunten drastisch te verhogen naar minstens 54 studiepunten zal dit een impact hebben op het aantal studenten die in aanmerking komen voor een studietoelage.

Daarnaast willen we onze zorg uiten voor de extra druk die er kan én zal ontstaan op de diensten van STUVO door de uitbreiding van de uitzonderingscategorieën, die we appreciëren, maar zijn we

vragende partij voor een evaluatie uit te voeren bij deze diensten een jaar na implementatie van het voorliggend decreet.

Verder ondersteunen we de gedeelde zorg betreffende de uitholling van de democratisering van het hoger onderwijs bij het invoeren van deze besparingsmaatregel, doordat de meest kwetsbare studenten hierdoor zullen worden getroffen.

Met betrekking tot het *voorontwerp van decreet tot wijziging van meerdere decreten over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs, de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad*, **geeft VSOA Onderwijs een protocol van akkoord** en wenst hierbij volgende opmerkingen te maken:

Het vastleggen van een leeftijdsgrens van 30 jaar voor studietoelagen, samen met het optrekken van de vereiste studievoortgang tot minstens 54 opgenomen studiepunten, zal er onvermijdelijk toe leiden dat een aanzienlijk kleinere groep studenten nog aanspraak kan maken op ondersteuning. We vragen dan ook om een overgangs- of uitzonderingsregeling voor studenten ouder dan 30 jaar die vandaag al met hun opleiding gestart zijn, zodat zij niet plots uit de boot vallen tijdens een lopend traject.

We willen daarbij benadrukken dat we de verruiming van de uitzonderingscategorieën waarderen omdat ze inspelen op reële noden bij studenten. Tegelijk maken we ons zorgen over de bijkomende druk die zal ontstaan bij STUVO. De impact op de draagkracht en werking van deze diensten mag niet onderschat worden.

Tot slot delen we de zorg dat deze besparingsmaatregel de toegankelijkheid en democratisering van het hoger onderwijs verder onder druk zet. Vooral studenten in een kwetsbare financiële situatie zullen het hardst getroffen worden, wat we als een bijzonder zorgwekkende evolutie beschouwen.

De afvaardiging van de besturen, te weten:

Mevr. Karen VANDEVELDE, personeelsdirecteur UAntwerpen
Dhr. Alain VOSSAERT, algemeen secretaris Hogeschool VIVES

en de afvaardiging van de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

Dhr. Marc BORREMANS, adjunct-algemeen secretaris ACOD-onderwijs
Dhr. Lorenzo EECLOO, afgevaardigde ACOD-overheidsdiensten

gaan niet akkoord met het hierbij gevoegde voorontwerp van decreet tot wijziging van meerdere decreten over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs, de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

De universiteiten formuleren een protocol van niet-akkoord bij de hervorming van de studietoelagen (artikelen 2–10). Zij kunnen niet instemmen met deze hervorming omdat ze bijkomende drempels creëert voor lerenden uit kwetsbare socio-economische omstandigheden en het risico op sociale uitsluiting vergroot. Met de hervorming komt de toegankelijkheid van het hoger onderwijs en de garantie op gelijke onderwijskansen onder druk te staan.

Wij vragen met aandrang dat de universiteiten, maar ook de studenten, nauw betrokken worden bij de uitwerking van de doorvertaling van de hervorming naar het uitvoeringsbesluit, en in het bijzonder bij de bepaling van eenduidige en voorspelbare uitzonderingsmodaliteiten.

De geplande beperkingen in de studietoelagen zijn om meerdere redenen zorgwekkend. De stijging van het budget in de afgelopen jaren is het resultaat van een veelheid aan evoluties: een groeiend aantal studenten in het hoger onderwijs, de uitbreiding van de doelgroep na de omzetting van HBO5-opleidingen naar graduaatsopleidingen, een vereenvoudigde aanvraagprocedure, de instroom van studenten uit Oekraïne met een tijdelijk verblijfsstatuut, en een toename van het aantal studenten met een leefloon.

De voorgestelde leeftijdsgrens van 30 jaar houdt onvoldoende rekening met studenten die door moeilijke omstandigheden later of na een onderbreking aan het hoger onderwijs beginnen, evenals met graduaatsstudenten die via een eerste diploma naar de arbeidsmarkt toewerken.

Daarnaast vormt de invoering van een strengere studiepuntengrens een structurele drempel die de doorstroom van studenten uit een kwetsbare socio-economische context belemmert. Voor hen wordt het moeilijker om dezelfde onderwijskansen te genieten als niet-beursstudenten. De bestaande studievoortgangsmatregelen en het Vlaamse drempelsysteem zijn immers op alle studenten gelijk van toepassing. Door nu beursstudenten te verplichten om steeds ten minste 54 studiepunten op te nemen, worden ze op het vlak van studievoortgang benadeeld. Ze hebben hierdoor minder mogelijkheden dan de niet-beursstudenten om hun studieprogramma zo aan te passen dat ze het meeste kans maken te voldoen aan de studievoortgangsmatregelen.

De invoering van de strengere studiepuntengrens zal bovendien onvermijdelijk leiden tot een groot aantal uitzonderingsverzoeken. Het is van cruciaal belang dat de beoordeling van uitzonderingen door de afdeling Studietoelagen van de Vlaamse overheid gebeurt, en niet naar de diensten

Studentenvoorzieningen (STUVO's) aan de universiteiten verschuift. Het is essentieel dat de overheid de uitzonderingscriteria zeer duidelijk vastlegt, zowel in het belang van transparantie voor studenten als van rechtszekerheid voor de instellingen. Enkel wanneer met quasi volledige zekerheid kan worden afgeleid of een student in aanmerking komt voor een studietoelage, kunnen bijvoorbeeld voorschotten op de studietoelagen worden uitgekeerd. De universiteiten vragen uitdrukkelijk om betrokken te worden bij het bepalen van eenduidige en voorspelbare uitzonderingsmodaliteiten.

Wij vragen bovendien duidelijkheid over de manier waarop aanvragen in de toekomst zullen worden behandeld. Voor studenten die niet aan de academische voorwaarde van 54 studiepunten voldoen maar wel aan de financiële voorwaarden, en daarom het verminderd studiegeld als "beurstariefstudenten" ontvangen, blijft het noodzakelijk dat de instellingen de detailberekening ontvangen over de leefeenheid en het referentie-inkomen van de student om te kunnen oordelen over eventuele aanvullende financiële ondersteuning.

Het ontwerp van decreet verandert de algemene parameter voor de financieringsboni van "beursstudenten" naar "beurstariefstudenten". Om die reden wordt het belangrijk dat "beurstariefstudent" een officieel statuut wordt dat énkél door een bevoegde Vlaamse dienst kan worden toegekend. Momenteel staat dit nergens benoemd in het ontwerpdecreet, en wordt het statuut "beurstariefstudent" immers ook door de instellingen toegekend (via een berekening van de STUVO's).

Met het wegvallen van 25% van het totale budget voor studietoelagen – wat neerkomt op een verlies van steun voor één op vier studenten – zal de financiële druk op de diensten Studentenvoorzieningen aanzienlijk toenemen, vooral bij instellingen met een hoog aandeel beursstudenten. Studenten die minder dan 54 studiepunten opnemen, zullen zich voortaan wenden tot de universiteiten voor een basisfinanciering, in plaats van voor aanvullende steun. Die middelen zijn ontoereikend, waardoor universiteiten verplicht kunnen worden nog meer uitsluitingscriteria voor ondersteuning te introduceren. De universiteiten vragen daarom dat de financiering van de studentenvoorzieningen wordt aangepast aan deze te verwachten bijkomende belasting.

Tot slot betreuren de universiteiten dat er geen alternatieve pistes zijn onderzocht die het systeem van studietoelagen rechtvaardiger en efficiënter kunnen maken, zonder de toegankelijkheid van het hoger onderwijs te ondermijnen.

De Vlaamse hogeschoolbesturen kunnen niet akkoord gaan met het voorontwerp van decreet dat de studietoelagen beperkt.

De voorgestelde besparingen op de studietoelagen staan haaks op de visie van de Vlaamse hogescholen op de democratisering van het hoger onderwijs. Door juist die studenten uit kwetsbaardere doelgroepen te treffen wordt de drempel naar het hoger onderwijs opnieuw verhoogd. Zo komen zowel de doelstelling om het onderwijs toegankelijk te houden als de inspanningen van de Vlaamse overheid om de werkzaamheidsgraad te verhogen in het gedrang. Wanneer studenten zich moeten uitschrijven of niet langer durven instappen uit financiële onzekerheid, gaat kostbaar menselijk potentieel verloren.

Bovendien ontstaat hierdoor een ongelijke situatie tussen studenten met en zonder studietoelage. Hoewel de huidige studievoortgangsmatregelen voor alle studenten gelijk gelden en het studievoortgangsdecreet uitzonderingen voorziet voor studenten om af te wijken van het modeltraject, zal de verplichting om minstens 54 studiepunten op te nemen als voorwaarde voor een studietoelage ervoor zorgen dat deze studenten de mogelijkheid verliezen om een voor hen haalbaar

studietraject samen te stellen. Die flexibiliteit blijft wel bestaan voor studenten zonder studietoelage, waardoor zij meer kansen krijgen op een succesvolle studievoortgang.

De hogeschoolbesturen zijn ook bezorgd dat de maatregelen zullen leiden tot een aanzienlijke bijkomende belasting voor de studentenvoorzieningen. De invoering van een nieuwe categorie 'beurstariefstudenten' zal een toename van hulpvragen teweegbrengen. De studentenvoorzieningen zullen meer aanvragen moeten verwerken, zonder dat daarvoor bijkomende middelen worden voorzien. Dit zet de werking van de studentenvoorzieningen onder druk.

Tot slot vragen de hogeschoolbesturen nadrukkelijk om nauw betrokken te worden bij de bepaling van de uitzonderingsmodaliteiten.

ACOD geeft een protocol van niet akkoord over het luik hoger onderwijs van het voorontwerp van decreet tot wijziging van meerdere decreten over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs, de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

ACOD gaat niet akkoord met de voorgestelde besparingen op de kap van studenten die recht hebben op een studietoelage. Dit treft die studenten en hun ouders die het sowieso al niet breed hebben, en ondermijnt hun kansen om een diploma hoger onderwijs te behalen.

ACOD sluit zich aan bij de vraag vanuit de hoger onderwijsinstellingen om overgangsbepalingen te voorzien voor studenten die al aan hun studies zijn gestart, zodat zij zich niet in de loop van hun studie geconfronteerd zien met het plots wegvallen van een studietoelage waar zij op hadden gerekend, door de invoering van het nieuwe minimumaantal van 54 op te nemen studiepunten of de nieuw ingevoerde maximumleeftijd van 30 jaar.

ACOD neemt akte van de voorgestelde uitbreiding van de uitzonderingscategorieën die alsnog een studietoelage zullen kunnen ontvangen ook als zij in dat jaar niet het nieuwe vereiste minimumaantal van 54 studiepunten opnemen. ACOD benadrukt dat bij de verdere uitwerking hiervan erover zal dienen te worden gewaakt dat deze uitzonderingen voldoende ruim worden ingevuld, en dat deze op een transparante en uniforme wijze worden toegepast over alle hoger onderwijsinstellingen heen.

ACOD neemt verder ook akte van de aanpassingen die ervoor zorgen dat de hoger onderwijsinstellingen nog steeds de financieringsbonus ontvangen voor de studenten die niet voldoen aan het vereiste minimumaantal studiepunten of aan de maximumleeftijd van 30 jaar. Hoewel hiermee gepoogd wordt om een onmiddellijke rechtstreekse negatieve impact van de maatregelen op de financiering van de instellingen te vermijden, zullen de beide maatregelen zelf wel leiden tot een daling van het aantal studenten waarvoor deze bonus wordt toegekend, doordat een aantal studenten bij gebrek aan studietoelage zich financieel genoodzaakt zullen zien om hun studies te stoppen.

Brussel,

AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

AFVAARDIGING VAN DE BESTUREN:

VOORZITTER,

Zuhal DEMIR
Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk

LEDEN,

Matthias DIEPENDAELE
minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Economie, Innovatie en
Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en
Facilitair Management

AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:

Voor de Algemene Centrale der Openbare
Diensten (ACOD):

Hilde CREVITS

Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Binnenland,
Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven,
Integratie en Inburgering, Bestuurszaken,
Sociale Economie en Zeevisserij

Voor de Federatie van de Christelijke
Syndicaten der Openbare Diensten

Melissa DEPRAETERE

Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Wonen,
Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd

Voor het Vrij Syndicaat voor het Openbaar
Ambt - Onderwijs (VSOA - onderwijs):

Ben WEYTS

Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Begroting en
Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed
en Dierenwelzijn

Ontwerp van decreet tot wijziging van meerdere decreten over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs, de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap

Art. 2. Aan artikel 6 van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap wordt de zinsnede "en heeft de student op 31 december van het kalenderjaar waarin het academiejaar start de leeftijd van dertig jaar niet bereikt" toegevoegd.

Art. 3. In artikel 24 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 4 juli 2008 en 5 april 2019, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

"§2. Om in aanmerking te komen voor een studietoelage, moet de student minstens 54 studiepunten opnemen, waarbij de studiepunten tegelijkertijd kunnen betrekking hebben op verschillende opleidingen, zoals bedoeld in artikel 21, §1.

In afwijking van het eerste lid komt de student die minder dan 54 studiepunten opneemt in aanmerking voor een studietoelage als hij in zijn diplomajaar zit.

In afwijking van het eerste lid komt een student die minder dan 54 studiepunten opneemt, in aanmerking voor een studietoelage als die student een erkend statuut bekommt om één of meer van de volgende redenen:

- 1° functiebeperking;
- 2° topsport;
- 3° professionele kunstbeoefening;
- 4° uitzonderlijke sociale of individuele omstandigheden;
- 5° werkstudent;
- 6° medische redenen.

De Vlaamse Regering bepaalt de modaliteiten om het verkregen hebben van deze statuten te bewijzen en de wijze waarop deze gegevens worden meegedeeld aan de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid.”.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013

Art. 4. In artikel I.3, 26°, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 wordt het woord “beursstudenten” vervangen door het woord “beurstariefstudenten”.

Art. 5. In artikel III.12, §4, eerste lid, van dezelfde codex, wordt het woord “beursstudent” vervangen door het woord “beurstariefstudent”.

Art. 6. In artikel III.13, §5, eerste lid, van dezelfde codex, wordt het woord “beursstudent” vervangen door het woord “beurstariefstudent”.

Art. 7. In artikel III.14, §7, eerste lid, van dezelfde codex, wordt het woord “beursstudent” vervangen door het woord “beurstariefstudent”.

Art. 8. In artikel III.18, eerste lid, van dezelfde codex, wordt in de inleidende zin het woord “beursstudenten” vervangen door het woord “beurstariefstudenten”.

Art. 9. In artikel III.19, §4, vierde lid, van dezelfde codex, wordt het woord “beursstudenten” vervangen door het woord “beurstariefstudenten”.

Art. 10. In artikel III.41bis, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 3 juli 2015, wordt het woord “beursstudenten” telkens vervangen door het woord “beurstariefstudenten”.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016

Art. 11. In deel IV, hoofdstuk 3, van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2017, worden de volgende artikelen opgeheven:

- 1° artikel IV.19, gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2017;
- 2° artikel IV.20, paragraaf 1 tot en met paragraaf 3;
- 3° artikel IV.21;
- 4° artikel IV.24 en IV.25.

Art. 12. In deel IV van dezelfde codificatie, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 juli 2025, wordt hoofdstuk 4, dat bestaat uit artikel IV.26 tot en met IV.32, opgeheven.

Art. 13. Aan deel IV van dezelfde codificatie, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 juli 2025, wordt een hoofdstuk 14 toegevoegd, dat luidt als volgt:

Hoofdstuk 5. Slotbepaling

Art. 15. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2026, met uitzondering van:

- 1° artikel 2 tot en met 10, die in werking treden op 2 juni 2026, met toepassing vanaf academiejaar 2026-2027. Voor de rechten die betrekking hebben op de periode voorafgaand aan het academiejaar 2026-2027 blijft de huidige regelgeving bestaan;
- 2° artikel 11 en 12, die in werking treden op 1 september 2026.

Brussel, Klik of tik om een datum in te voeren..

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR